

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-nono
Februarii anni M. DCC. XXXIII.*

M. DAVID VASSE, Doctore Medico,
Rei Herbariæ Professore, Præside. *Autore.*

An convivium Sanitati conferam?

I.

ONVIVIVM [dulce societatis vinculum] est Convictorium cœtus in circuitu mensæ ejusdem loci. Ex usu voluptas, ex voluptate utilitas; ratio moderatur, inde sanitas; vitiat luxuries, sequitur debilitas, perniciēs. Ex ingluvie, ex ebrietate libido quæ in corpore quantas excitat procellas? Apage hinc Bacchanalia, Orgya, Cerealia, Saturnalia, &c. quæ omnino prophana ideo prorsus exulanda. Sunt plura Conviviorum genera. Ordinaria in quibus dapes minoris sumptus apponuntur: Extraordinaria ubi omnia cum magno apparatu fiunt: Communia quibus adsunt familiæ plures: Particularia quæ quotidie in unius familiæ cœtu parantur, in quibus quisque suo modo man-

ducat, & dùm Pater bibit vinum, Mater sæpè nihil haurit præter aquam; dùm uterque carnem manducant, puls puero inditur, eique mammarum offeruntur, & epulantur omnes. Sunt alia religiosa seu legalia; sic apud Judæos Agni comestio, &c. Sunt festiva apud Christianos; hinc Agapæ sic dictæ quia eorum ope amor, studium, charitas & dilectio: Hymenææ vocantur convivia in quibus nuptiæ celebrantur; Genialia ubi nativitatis memoria repetenda; Funeralia quibus mortuorum exequias prosequimur, illa gaudium excitant, hæc mœrorem compescunt. Sunt etiam fortuita subitaneaque convivia quæ amico occurrenti sunt illico, sic Melchisedech panem & vinum obtulit Abrahamo; Abraham & Loth Angelis dapes proposuere. Sunt annua ut Genialia, imò Paschalia, Pentecostalia, Epiphania, quorum mos viget multis in regionibus, &c. Sunt menstrua, hebdomadalia quæ extant apud quosdam Religiosos regulares quales sunt Sancti Anachoretæ, Carthusiani, &c. Quædam usu tolerantur; sic Martinalia, imò & Liberalium dies.

II.

CONVIVIORUM proprietates, quæ corpori profunt, dicito animales; quæ menti bonitatem inducunt morales audiunt; quæ toti homini utilitatem inferunt, naturales seu physicas vocare quis denegabit? Homo animal societati natum, exemplo ductus eadem quæ videt imitatus operatur; eo præsentem quis manducat? edere cupit, cibum appetit ex odore lacessitus, saliva fluit. Sapor indè ciborum jucundior, gustus suavior, masticatio conlocatione, risu, interrupta cibos intimius terit; salivâ humectante incipit chylosi ipso in ore, deglutitio faciliior; non trusus in stomachum, sed descensus lento gradu; ibi promptior digestio, præcipitatio nulla, sed confluxus perenni lapsu; Intestina à borborigmis abstinēt, silent flatus, bilis succusque pancreaticus simul omnia miscent: chylus tandem per tot diversâ organa non citius premitur; ad cor sensim sine sensu graditur quietè; hoc viscus quàm hilaritèr dilatatur gaudii Theatrum; ad Cerebrum appellit Sanguis, visitatè prius Pulmone: ubique functionum libertas, Spirituum itus reditusque reciproci. Hinc uberior humorum scaturigo; sanguinis circulatio ad vasa comparatior; nutritio perfectior tandem; undè tutior sanitas.

III.

ANIMI pathemata nec omninò supprimenda nec excitanda nimis. Passiones violentæ, aut leves permanentes diù, cerebrum, nervos, spiritus, ipsosmet musculos turbant, mutant, alterantque. Gaudium ex amore boni natum elige; *animus gaudens ætatem floridam reddit.* Tristis es? plurimum societatem habes; familiaritate Convictorum utere. Quæ proveniunt bona? Gaudere eorum præsentia; ipsos manducantes & bibentes aspicere; colloquentes audire semper, aliquando & canentes; invicem propinare; communi lætitiâ affici; docere & doceri; conciliari pacem cives inter, inter & parentes, liberos, conjuges, contubernales, inimicos. Utinam dies festi sic agerentur! videremus inter Convivas amicitiam coli, tristitiam minui mœrentium, solari

3

invicem, mutuò incitari gaudium. Quid non commodi exurgit è Convivarum consuetudine? Difficultatem quis proponit? solvitur illicò. *Ægrotat Conviva?* salutare datur monitum. Non manducat præ tristitiâ? statim offertur quid cibi; benignèque sollicitus buccellam tandem accipit. Non bibenti vitrum porrigitur, *vinum lætificet cor hominis*. Tunc missis tristitiâ, rei familiaris implicationibus, odio, jurgiis, regnant hilaritas, pax, amor, benevolentia, dilectioque; ast si morbo laborans quis peccet ingluvie, aut delicatior cupe-dias legat, continetur ab amico, aut, ne à præsentibus inurbanus videatur, desinit: idem dico de potu, cantu, risu, colloquiis cæterisque modis agendi. Incogitans quis quid agat, modestè monetur, lepidè reprimitur. Talia convivia bonarum esse Artium Academiam negare & mentiri idem.

I V.

HOMINEM quid non movet? utroque, quo constat principio alterutrum mutuò afficitur. Ad totius hominis utilitatem conferunt convivia. Quæ corpus secundùm naturæ leges tangunt, quæ animam benè rectèque afficiunt, ea rectè sanitati conferre nemo est qui mentis conscius, ductusve experienciâ non asserat. Nihil contemnendum ex his quæ vitam aut faciunt aut conservant. Animi & corporis motus sunt reciproci; mutuas sibi operas præstant: inter utrumque stricta necessitudo. Nec minùs conferunt ad sanitatem animi affectus quàm purè machinales corporis, animâ non consciâ, motiones. E sex rebus non naturalibus fluunt convivia; hæc referuntur non solùm ad cibum potumque. Sua sunt exercitia, risus, locutio; itidem grata animi pathemata; inter quæ gaudium fons & origo sanitatis animæ & corporis; sensus refocillantur penè omnes: visus ex Convivarum aspectu; odor saporque alimentorum effluviis; auditus ex canentium aut saltèm colloquentium verbis & cantionibus; imò nec manus sunt inutiles, sive ad offerendum aut recipiendum quod proponitur. Nec desunt convivia quibus sunt sua exercitia antequàm incipiant, sunt alia inter quæ sunt, sunt alia tandem quæ sequuntur. Sua sunt etiam convivii commoda civilia. Nuntiorum auditus, negotii, quandòque negotiationis & mercaturæ actiones: panguntur fœdera, contrahuntur matrimonia; bonorum prædiorumque permutationes, &c.

V.

ABROGANDA, inquier, convivia, ne ex iis exurgant diversa dissolutionis genera; hinc comestiones, perpotationes plurimæ, flagitiosæ libidines: in diversoriis, tabernis, ganeis, quot patrantur flagitia? esto. Quid indè? Num ubiquè serpit malum? Quid in tentationem non inducit? Perpende bona quæ ex convivii eveniunt? mala superantur. Nec Divus Paulus prohibuit convivia, *Nem habetis domos ad manducandum*. Ast deploravit aliorum comestiones, aliorum cordis duritiem erga pauperes; *Alius quidem esurit, alius autem ebrius est*. Ubinam loci, temporis & populi exulavère convivia? ubi nec tempus definitur, nec locus indigitatur, ubi populus nec numeratur: ubi nec fuère leges ibi nec convivia: Quæ tempestas apud nostrates in quâ desit convivium? Miror curiæ supremæ judicia quibus conservantur apud

Theologos convivia in gradibus Licentiatûs adipiscendis quæ destruere conabantur viri aliâs religiosi, sed admodum non sapientes. Una solaque, si esset, convivia abrogandi ratio hæc est; si in luxuriem exolvuntur; si in cachinnum, saltationes, comestationes, ludibria, rixas abeant; tandem si mutata institutionis methodo, abusivè & indecorè fiant. Non ambigitur jejunium quadragesimale ab Ecclesiâ institutum præ cæteris solemne, tamen non respuit ipsa contubernales unâ simul commanducare, imò in comitiis serotinis (quæ vulgò collatio seu conferentia) non denegavit aliquid cibi potusque parcè quidem & sine apparatu sumendum in communi cætu; adeò convivia sunt signum, causa & effectus modò honoris, modò dilectionis & amicitiae, modò animi grati & remunerationis; semper verò pacis, gaudii & sanitatis. Concludendum venit:

Ergò convivia Sanitati conferunt.

Proponebat Parisiis TUSSANUS-GILBERT. BOULLAND,
Bituricensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733.
à sextâ ad meridiem.